

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

חוזר פנימי

פרטי החוזר:

תאריך: 26/03/2026

חוזר אבטלה מס': 1484

חוזר ביטוח מס': 1517

חוזר גביה מעסיקים : 1523

חוזר גביה מלא שכירים: 1503

חוזר ביקורת ניכויים: 21

חוזר מאגר הכנסות לאומי וייצוג לקוחות: 7

נושא: צו סיווג מבוטחים – מבצע " שאגת הארי"
שם החוזר: תהליך העבודה בטיפול במבוטחים שכירים לפי צו סיווג מבוטחים
בתקופת מבצע "שאגת הארי"

תוכן

2..... מטרת החוזר

2..... פתח דבר

3..... אופן הטיפול

6..... רשימת תפוצה

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

מטרת החוזר

פירוט תהליך העבודה לצורך תשלום גמלת אבטלה (חל"ת) למבוטחים שכירים לפי צו סיווג מבוטחים בתקופת מבצע "שאגת הארי".

פתח דבר

כידוע, התוספת הראשונה של צו סיווג מבוטחים מגדירה את מעמדם של מבוטחים שבתנאי עבודה מסוימים, כמוגדר בצו, ייחשבו לעניין הביטוח הלאומי כעובדים שכירים על אף שמעמדם במס הכנסה הוא עובדים עצמאים והכנסתם מסווגת ממקור עצמאי.

בעקבות פניות של ארגונים שונים המייצגים חלק מהאוכלוסייה שהצו חל עליה בבקשה ליישם את המתווה שגובש בתקופת מלחמת חרבות ברזל ומבצע "עם כלביא" גם למבצע "שאגת הארי" נדרשנו לבחון התאמות לאוכלוסייה זאת ולגבש מתווה מתאים לטיפול במעמדם המיוחד והמורכב לרבות קביעת בסיס לתשלום דמי אבטלה.

חשוב להדגיש, כי אוכלוסיית המבוטחים על פי צו סיווג מבוטחים מתאפיינת בעבודה עם ריבוי מעסיקים, כך שהנחיות עבודה המפורטות בחוזר זה יסייעו גם להתמודד עם מורכבות זו.

בהתאם להוראות הצו על המשלם לנכות ד"ב מהתגמול לפני מע"מ ולדווח לשלם לביטוח לאומי מדי חודש בטופס 102 בנוסף, בהתאם לסעיף 355 לחוק, מבוטח העונה לצו אמור להיות מדווח על ידי המעסיק כשכיר באמצעות שידור טופס 100 חודשי **וכן טופס 100 ייעודי** הכולל פירוט ניכוי דמי ביטוח במקור.

סוגי השכירים העיקריים הרלוונטיים לתשלום אבטלה כמפורט בתוספת הראשונה בצו סיווג מבוטחים הינם:

- **מרצה/מורה/מדריך** - פריט 6 לתוספת הראשונה בצו סיווג מבוטחים, הסכם העבודה נערך מראש לתקופה של רבע שנה לפחות, או למתן סדרה של 7 הרצאות/7 שיעורים לפחות הכל לפי העניין.
- **מורה דרך** - פריט 7 לתוספת הראשונה בצו סיווג מבוטחים, מורה דרך, מלווה רפואי ומלווים אחרים בטיולים המאורגנים על ידי מוסדות, גופים ציבוריים ומשרדי נסיעות, **בארץ**, ומחו"ל. (לא כולל טיולים המוזמנים ע"י אנשים פרטיים וכן אחרים שאינם מוסדות, גופים ציבוריים ומשרדי נסיעות).

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

- **אומנים** - פריט 13 בתנאי העבודה הבאים, הסכם העבודה בכתב נערך מראש לתקופה של רבע שנה לפחות, או לסדרה של 5 הופעות לפחות; ובהופעות באמצעי תקשורת ציבוריים - הסכם העבודה בכתב נערך מראש למתן סדרה של 3 הופעות בחודש לפחות.

עיקרי הסוגיות שהועלו ע"י האיגודים השונים המייצגים את אותה אוכלוסייה:

1. ריבוי מעסיקים שחלקם אינם מוכנים להפיק אישור יציאה לחל"ת.
2. עיסוקים משולבים של שכיר, עצמאי שעונה לצו ועצמאי שאינו עונה לצו.
3. קיימים מעסיקים שאינם מנכים ד"ב למרות החובה החוקית החלה עליהם ולכן חסרים נתונים לגבי ההכנסה שעונה לצו.
4. לביטוח הלאומי אין מידע מלא על גובה ההכנסה כשכיר שעונה לצו ולכן אין בסיס הכנסה נכון לאבטלה.
5. מורי דרך שמועסקים ע"י גופים מחו"ל.

אופן הטיפול

בשל הנסיבות המיוחדות, הוחלט שקביעת הבסיס לאבטלה תתבסס על הצהרת רואה חשבון או יועץ מס בדבר הכנסות מבוטח שכיר לפי צו סיווג מבוטחים לתקופה 9/25-2/26.

מצ"ב טופס 620/בל-דיווח על הכנסות מבוטח שכיר לפי צו סיווג מבוטחים לתקופת מבצע "שאגת הארי".

הטופס כולל סימון סוג העיסוק שעונה לצו, ההכנסות ללא מע"מ לתקופה 9/25-2/26 מפורט לפי מזמין העבודה (מעסיק) כולל הפרדה בין הכנסה שנוכח ממנה ד"ב להכנסה שחייב לנכות ממנה ד"ב ולא נוכח.

וכן סה"כ הכנסה לפי צו סיווג שתשמש את פקיד אבטלה לקביעת הבסיס.

לתשומת ליבכם, לגבי מורה דרך- אין לכלול הכנסות על מתן שירותים לאנשים פרטיים ולאילו שאינם מוסדות, גופים ציבוריים ומשרדי נסיעות. יחד עם זאת, מורי דרך המועסקים ע"י גופים בחו"ל, נכללים במעמד של שכיר לפי הצו, ומבוטחים בענף אבטלה.

טופס 620/בל יצורף לתביעת האבטלה ע"י המבוטח שעונה לצו ללא צורך להעבירו למחלקת הביטוח והגביה בסניף, כמו כן, נתוני הטופס לא יעודכנו במערכת מבוטח, ויופיעו בסריקה אבטלה (ADA).

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

פקיד ביטוח וגביה:

בטופס בל/620 רו"ח/יועץ המס נדרש לסמן את סוג העיסוק והאם אכן ההכנסה ממקור עיסוק זה עונה לתנאי הצו. במקרים בהם סומן עיסוק "אחר" על פקיד אבטלה להעביר את התיק לפקיד ביטוח וגביה בסניף לבדיקת המעמד.

יחידת בקרות דיווחי מעסיקים: תאתר מקרים בהם לא נוכו דמי ביטוח כדין ותפנה למעסיקים להסדר גביה. במקרה הצורך תיערך ביקורת ניכויים לרבות הפעלת סעיף 369.

תחום הביטוח במשרד ראשי: יעביר לתחום הביטוח והגביה בסניפים תיקים מדגמיים לבדיקת הצהרות עיסוק של המבוטחים כפי שדווחו ע"י המייצגים בטופס בל/620.

פקיד אבטלה :

אישור הפסקת עבודה:

היות ומדובר באוכלוסייה המתאפיינת בריבוי מעסיקים שחלקם שכירים, חלקם שכירים העונים לצו, וחלק שהועסקו במעמד משולב לפיכך גובשו הקלות מסוימות.

מי שעבד כשכיר לפי צו בלבד לא יידרש להמציא אישור הפסקת עבודה וניתן להסתפק בהצהרה בלבד בטופס התביעה כי הוא עונה לצו והוא מחוסר עבודה בשל המלחמה.

מי שעבד כשכיר בלבד : ימציא מכתב הפסקת עבודה מהמעסיק האחרון ויצהיר כי אינו מועסק על ידי יתר המעסיקים שלו בשל המלחמה, בטופס התביעה.

מי שעבד במעמד משולב גם כשכיר וגם כשכיר לפי הצו – יצרף אישור הפסקת עבודה מהמעסיק האחרון ויצהיר, בטופס התביעה לגבי שאר המעסיקים שלו כי אינו מועסק בגלל המלחמה.

***שכיר בלבד, מעסיקו ישדר טופס 100 ייעודי כולל דיווח על תאריך הפסקת עבודה וכן סיבת הפסקת העבודה

ככול שיש טפסי 100 בציון תאריך וסיבת הפסקת עבודה, ניתן לוותר על אישור הפסקת העבודה (בדומה לכתוב בחוזר אבטלה 1481)

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

תקופת אכשרה ובסיס:

עובד שכיר – יוודא כי מעסיקו שידר עבורו טופס 100 ייעודי, בהיעדר טופס 100 ייעודי יעשה שימוש בטופס 100 חודשי.

שכיר לפי צו – יצרף לטופס התביעה את בל/620 שבו יוצגו ריכוזי ההכנסות כשכיר לפי צו בתקופה 9/25-2/26

לעניין תקופת אכשרה, לאור תיקון החוק המאפשר 6 חודשי אכשרה בלבד למי שעבודתו הופסקה (מסיבת פיטורין או חלת ביוזמת המעסיק) בתקופה הקובעת 28/2/26-14/4/26, פקיד התביעות יזין 6 חודשי עבודה לחודשים 9/25-2/26.

לעניין חישוב הבסיס, פקיד אבטלה יחלק את סך כל ההכנסות ל-6 והמנה תהווה הכנסה לכל אחד מ-6 חודשי הבסיס.

תקופת האכשרה והבסיס יוזנו בתיק 03 על בסיס הדיווח של רואה החשבון לאכשרה יוזנו חודשים 9/25-2/26.

שימו לב- היות ותקופת האכשרה והבסיס של עובד לפי צו סיווג מבוטחים נלקחת רק מטופס בל/620, אין לקחת לאכשרה ולבסיס תקופות שדווחו בטופס 100 של צו סיווג מבוטחים (הכנסות אלה כבר מגולמות בטופס בל/620), שכן אם תזינו את ההכנסות של טופס 100 של צו סיווג מבוטחים תגדילו את הבסיס שלא לצורך.

כאשר מדובר במורי דרך המועסקים ע"י גופים מחו"ל – יש לשים לב שהם אינם נדרשים לציין מספר תיקי ניכויים, אלא רק מילוי בטבלה ב' בטופס בל/620 שמות הגופים מחו"ל שמעסיקים אותם.

במקרים בהם סומן עיסוק "אחר" על פקיד אבטלה להעביר את התיק לפקיד ביטוח וגביה בסניף לבדיקת המעמד.

קיצוז הכנסה מעבודה "עב": ככול שהמובטל העונה לצו ימצא עבודה כשכיר בזמן האבטלה עליו להצהיר על כך ולהעלות את תלוש השכר באתר האינטרנט בדיוק כמו כל מובטל אחר. ההכנסה תוזן על ידי פקיד אבטלה במסך 224 כרגיל ותקוזז מדמי האבטלה כנדרש בחוק. באפשרות המובטל להצהיר על ימי עבודה בודדים בשירות התעסוקה ולבקש מהם לא לדווח עליו כמובטל בימים אלה ואז תתקבל מפת זכאות שאינה מלאה וכך לא יהיה צורך בביצוע קיצוז הכנסה כ"עב".

לאור השימוש האוטומטי בדיווחי טופס 100 חודשי:

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל גמלאות מחליפות שכר

ככול שיתקבל דיווח על עבודה בזמן אבטלה דרך טופס 100 חודשי, המערכת תיצור קיזוז אוטומטי וכן עדכון של הכנסות מעבודה "עב" במסך 145 גם ללא הזנת פקיד. במקרה בו הפקיד הקדים והזין את תלוש השכר אז המערכת לא תמשוך את ההכנסה מטופס 100 היות ואותו חודש ותיק הניכויים לא ממתניים להזנה.

במקרה בו נמשכה כבר הכנסה מטופס 100 וגם יופיע בסריקה תלוש שכר, **על הפקיד לבדוק במסך 410 לפני שהוא מזין את התלוש** במערכת מבוטח במסך 224 כדי שלא ייווצר מצב של הזנה כפולה של הכנסה מאותו מקום לאותו חודש.

קיזוז הכנסה כעצמאי: היות ונתקבל תיקון חקיקה בזמן המבצע המאפשר שימוש באישור רואה חשבון או יועץ מס, בו יצהיר על גובה ההכנסה כעצמאי שיש למובטל ע"ג טופס בל/1510 **בחודשים 3-4/26 בלבד**- בזמן מבצע "שאגת הארי", לא יבוצע קיזוז הכנסה כעצמאי על בסיס מקדמות ולא על בסיס שומה סופית. וככול שתוצג בעתיד מטלה לגבי הכנסה כעצמאי יש לטפל בכל חודשי השנה למעט חודש 3-4/26 ככל שפקיד אבטלה הזין הכנסה על בסיס בל/1510.

במקרה בו המובטל לא המציא בל/1510 יש לטפל במטלה גם בחודש 3-4/26.

בכדי לא לעכב תשלומים, מערכת אבטלה תמשוך את ההכנסה כעצמאי ממערכת מבוטח עם קבלת אישור האבטלה לחודש 3-4/26.

כאשר המובטל ימציא בל/1510 פקיד אבטלה יכנס למסך 410 ויתקן את ההכנסה שנמשכה לפי בל/1510 על ידי פקודת שורה "ט"

נציין כי המתווה המיוחד תקף לחודש 3-4/26 בלבד בשלב זה, ככל שתהיה הארכה נעדן .

רשימת תפוצה

ביטוח וגבייה
אבטלה

בברכה,

מינהל הביטוח והגביה

מינהל הגמלאות
אגף גמלאות מחליפות שכר